

Etusivu > 3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Voiko tuomioistuimen päätökseen hakea muutosta?

Oikeudenkäynnin lopuksi tuomioistuin toteaa vastaajan syylliseksi tai vapauttaa hänet todisteiden perusteella. Jos tuomioistuin toteaa vastaajan syyttömäksi, se vapauttaa tämän syytteen, muttei tee päätöstä rikokseen perustuvien vaateiden, aineellisen tai aineettoman vahingon ja edun korvaamiseksi, eikä päätöstä kivusta ja särystä sekä henkisistä kärsimyksistä vaadituista korvauksista silloin, kun olet nostanut siviilikanteen. Tässä tapauksessa vastaajalla on oikeus vaatia sinulta korvausta ja vaatia sinua maksamaan hänelle asiasta aiheutuneet kulut (rikosprosessilain 71 §). Jos tuomioistuin toteaa vastaajan syylliseksi, se määrää rangaistuksen ja korvauksen, joka vastaajan on maksettava sinulle vaatimuksesi perusteella.

Jos tuomioistuin vapauttaa vastaajan, voit hakea päätökseen muutosta ainoastaan, jos sinut on tuomittu maksamaan vahingonkorvauksia ja oikeudenkäyntikulut, rikosprosessilain 486 § 1 b momentissa esitetyin edellytyksin. Siviilikanteen nostaneena sinulla on myös oikeus hakea muutosta tuomioon ainoastaan siltä osin kuin kante hylätään sillä perusteella, että se ei perustu lakiin tai siinä määrätään rahallisen korvauksen maksamisesta (rikosprosessilain 488 §).

Vaihtoehtoisesti voit pyytää syyttäjää riitauttamaan päätöksen hakemalla päätökseen muutosta.

Mitkä ovat uhrin oikeudet tuomion antamisen jälkeen?

Kun tuomioistuimen antaman tuomion täytäntöönpano käynnistyy, uhrin rooli rikosoikeudellisessa menettelyssä on käytännössä katsoen päättynyt. Kreikan lainsäädännön nojalla rikoksen uhrilla ei ole lisäoikeuksia menettelyn edettyä tuomion täytäntöönpanovaiheeseen. Ainoastaan alaikäisellä henkilökohtaiseen vapauteen kohdistuvan rikoksen tai seksuaalirikoksen uhrilla on kaikki oikeudet, vaikka hän ei olisi asianosaisena riita-asiassa, kuten oikeus saada tieto rangaistuksen täytäntöönpanevalta syyttäväviranomaiselta tuomitun tilapäisestä tai lopullisesta vapauttamisesta sekä poistumisista vankeuslaitoksesta (rikosprosessilain 108A §).

Onko uhrilla oikeus saada tukea tai suojelua oikeudenkäynnin jälkeen?

Kuinka kauan?

Uhrilla on tarpeidensa mukaisesti oikeus käyttää maksuttomia ja luottamuksellisia uhrin etua edistäviä uhrien yleisiä ja erityisiä tuki- ja hoitopalveluja ennen rikosoikeudellista menettelyä, sen kuluessa ja kohtuullisen ajan sen jälkeen. Tämä oikeus voidaan ulottaa koskemaan myös uhrin omaisia heidän tarpeidensa mukaisesti ja riippuen vahingosta, joka heille on aiheutunut, uhriin kohdistuneen rikoksen johdosta. Uhri voi pyytää tietoja poliisilta tai viranomaiselta, jolle rikosilmoitus on tehty, ja nämä voivat ohjata hänet paikallisviranomaisten, mielenterveyspalveluiden, yhteisökeskusten (*kentra koinotitas*), sukupuolten tasa-arvon pääsihteeristön neuvontakeskusten (*symvouleutika kentra*), kansallisen sosiaalisen yhteisvastuun keskuksen (*Ethniko Kentro Koinonikis Allilengyis*) tukipalvelujen, Kreikan oikeus-, avoimuus- ja ihmisoikeusministeriön alaisuudessa toimivan alaikäisten edunvalvonnasta ja sosiaalihuollosta vastaavan yksikön alaikäisten uhrien suojelun itsenäisten toimipisteiden sekä yksityisoikeudellisten oikeushenkilöiden ja ammattilais- tai vapaaehtoispuhjalta toimivien yhdistysten puoleen. Jos uhri on nainen, joka on joutunut henkilökohtaiseen tai seksuaaliseen vapauteen kohdistuvan rikoksen tai kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan seksuaalisen hyväksikäytön, perheväkivallan, ihmiskaupan, parituksen tai rasistisen rikoksen uhriksi, myös hänen lapsillaan on oikeus tuki- ja hoitopalveluihin (lain 4478/2017 61 § - oikeus käyttää uhrien tuki- ja hoitopalveluja (direktiivin 2012/29/EU 8 artikla)).

Yleisistä tuki- ja hoitopalveluista vastaavat yksiköt voivat muun muassa antaa tietoja ja neuvoja uhrille kuuluvista

oikeuksista ja mahdollisuuksista vaatia vahingonkorvausta rikoksen seurauksena hänelle aiheutuneesta vahingosta sekä siitä, millä tavalla uhri osallistuu rikosoikeusmenettelyyn, joko kantajana tai todistajana. Ne voivat myös antaa tietoja soveltuvista erityistukipalveluista tai ohjata uhrin välittömästi tällaiseen palveluun, antaa emotionaalista ja psykologista tukea sekä neuvontaa rikoksesta johtuvista taloudellisista ja käytännön kysymyksistä ja siitä, miten välttää riski joutua toissijaisesti ja toistuvasti uhriksi tai pelottelun ja kostotoimien kohteeksi.

Erityistuki- ja hoitopalveluita tarjoavat yksiköt ohjaavat uhrin suojaan tai muuhun sopivaan väliaikaiseen majoitukseen, jos uhri tarvitsee turvallisen paikan toissijaisen ja toistuvan uhriksi joutumisen, pelottelun ja kostotoimien välittömän riskin johdosta, ja antavat kokonaisvaltaista tukea, myös posttraumaattista tukea ja neuvontaa, jos uhri on rasistisen rikoksen, seksuaalirikoksen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuoliominaisuuksiin perustuvan väkivallan tai läheisväkivallan uhri (lain 4478/2017 62 § - oikeus käyttää uhrien tuki- ja hoitopalveluja (direktiivin 2012/29/EU 9 artikla)).

Mitä tietoja uhrille annetaan siinä tapauksessa, että rikosentekijä tuomitaan?

Sen jälkeen kun uhri on ilmoittanut rikoksesta, hänelle tiedotetaan viipymättä pyynnöstä rikosoikeudellisen menettelyn etenemisestä ja tuomioistuimen tekemästä lopullisesta päätöksestä asiaa koskevien rikoslain määräysten mukaisesti, koska hän on asianosaisena rikosoikeudenkäynnissä. Tiedot rikosoikeudellisesta menettelystä voidaan toimittaa uhrille sähköpostitse tai henkilökohtaisesti tai uhrin valtuuttaman asianajajan välityksellä, jos uhri on nostanut siviilikanteen (lain 4478/2017 59 § - uhrin oikeus saada tietoja asiansa käsittelystä (direktiivin 2012/29/EU 6 artikla)).

Ilmoitetaanko uhrille, jos rikosentekijä vapautuu (myös ennen määräaikaan tai ehdonalaan) tai pakenee vankilasta?

Uhri voi saada tiedon tutkintavankeuden päättymisestä tai muuttumisesta kulloiseltakin toimivaltaiselta tuomioistuimelta. Lisäksi uhri voi saada vankeuslaitoksen toimivaltaisilta elimiltä tiedot tuomitun vankeudesta vapauttamisesta tai pakenemisesta taikka loman myöntämisestä samoin kuin tiedot mahdollisista toimista, joita on määrätty hänen suojakseen rikosentekijän vapauttamisen tai pakenemisen johdosta. Edellä mainitut tiedot luovutetaan uhrille syyttäjälaitoksen luvalla, jos uhuriin kohdistuu mahdollinen tai tunnistettu vaara, edellyttäen, että rikosentekijään ei kohdistu tunnistettua vaaraa näiden tietojen antamisesta (lain 4478/2017 59 § - uhrin oikeus saada tietoja asiansa käsittelystä (direktiivin 2012/29/EU 6 artikla)).

Voinko osallistua vapauttamista tai ehdonalaan pääsyä koskevien päätösten tekemiseen? Voinko esimerkiksi antaa tässä yhteydessä lausuman tai hakea päätöksiin muutosta?

Et voi. Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä, että rikoksen uhrille aiheutuneen vahingon korvaaminen on joko vaihtoehto tai ennakoedellytys sille, että vankeusrangaistus määrätään ehdolliseksi rangaistukseksi, joka suoritetaan sosiaalityöntekijän valvonnassa (rikosprosessilain 100 § ja 100 §:n 3a momentti). Sosiaalityöntekijä valvoo ehtojen noudattamista, ja toimivaltainen syyttäjäviranomainen voi määrätä ehdonalaan vankeuden perumisesta, jos sen ehtoja on rikottu.

■ Päivitetty viimeksi: 12/06/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.